

NEDERLANDSE LEEFBIJEN

VAN DE VERENIGING VRIENDEN NEDERLAND - TSJECHOSLOWAKIJE

Nr. 55

FEBRUARI 1990

TOT ZIENS IN UTRECHT
OP 24 FEBRUARI A.S. !

BEATRIXHAL VAN HET
JAARBEURSGEBUW
AANVAAG: 10.30 UUR

COLOFON

Bestuur

A. Hoogstad, voorz.

N. van Rees, secr., Tel. 010-4219904

Postbus 61003 - 3002 HA Rotterdam

mw. H. Nieboer-Hnátková, penn.,

Postrek. 379543 t.n.v. V.V.N.T.

te 's-Gravenhage

W. Bronkhorst

mw. H.G. v.d. Burg-Meijer, 2e secr./ledenadm.

J. van Gastel

E. de Munck, vice-voorz.

J. van Putte

K.L. Thio

Redactie Ledenbrief

L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274

2547 JR 's-Gravenhage, tel. 070- 3258679

mw. H.G. v.d. Burg-Meijer

J. van Putte

K.L. Thio

J.F.E. Wallin

Ledenadministratie

mw. H.G. v.d. Burg-Meijer

Toeristische informatie

Red. Ledenbrief

Reisdienst

mw. A. Ambachtsheer

mw. H.G. v.d. Burg

J. van Gastel

J. van Putte

K.L. Thio

Postrek. 624386

t.n.v. V.V.N.T.-

Reisdienst te

's-Gravenhage

GTM (Genootschap voor Tsjechische Muziek)

J.F.E. Wallin (voorz.) tel. 070- 3278706

A. van Beuzekom (secr.)

P.J.M. de Coe (penn.)

mw. T. Onderdenwijngaard

W. Dijk

Afdelingen

Amsterdam:

secr.: mw. M. Caous-Plavecova; tel. 020-105586

Den Haag:

secr. J. Nieboer, tel. 070- 3295990

Rotterdam:

voorz.: A. den Boogert, tel. 010-4205581

Uit onze Statuten

Artikel 2

1. De vereniging heeft ten doel het bevorderen van de kennis over - en het begrip voor de samenleving en cultuur in Tsjechoslowakije en de versterking van de vriendschapsbanden tussen de volkeren van Nederland en Tsjechoslowakije.
2. De vereniging richt zich daarbij op alle lagen van de bevolking, alle instellingen en organisaties, ongeacht hun politieke, godsdienstige of wereldbeschouwelijke opvattingen.
3. De vereniging is een onafhankelijke organisatie, is niet gebonden aan enige politieke partij of groepering en onthoudt zich van elke stellingname over politieke, godsdienstige of wereldbeschouwelijke opvattingen.

PRANEDA bv.

PAPENDRECHT - NEDERLAND

IMPORT - EXPORT

Ketelweg 53 - 57 3356 LD

Postbus 149 3350 AC

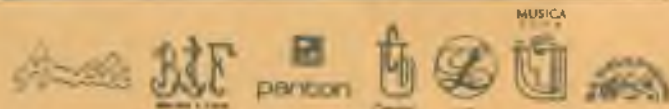
Telefoon 078 - 152566

Telex 29380

Burgakker 15
5281 CH Bortel
telefoon 04116-83278
telex 50803

Cinerec

- ★ kontaktpersoon Tsjechische muziekgezelschappen
- ★ import/export Muziekinstrumenten
- ★ import grammofoonplaten Tsjechische blaasmuziek
- ★ muziekuitgeverij Tsjechische blaasmuziek

VAN DE VOORZITTER

Wij zijn nu al weer twee weken terug uit Praag. Ik beloofde de vorige keer daarover te schrijven.

Nu ik enige afstand genomen heb en de indrukken gerangschikt, komt bij mij altijd weer dat geïmproviseerde monument op het Wenzelsplein voor de geest. Een rond plat vlak met een doorsnede van een meter of zes bestaande uit brandende kaarsen, bloemen en daartussen met de hand geschreven brieven uit allerlei landen, en waarin bewondering en respekt voor het Tsjechoslowaakse volk

tot uitdrukking wordt gebracht. Respekt voor de waardige houding van het volk in wisselende moeilijke omstandigheden. In het midden van de cirkel de vergrootte rouwkaart en portret van Jan Palach. Er worden nog andere jonge mannen herdacht die in 1949 de dood vonden.

Die cirkel is nu bijna een meter dik, gestold kaarsvet waarin vele felle kleuren op een fantastische manier door elkaar lopen. Een herdenkingsplaats die door zijn spontaniteit zeer indrukwekkend is en past in de situatie. Veel wordt er in Praag gediscussieerd hoe tot een nieuwe samenleving te komen. De verkiezingen van juni zullen duidelijk moeten maken hoe de politieke verhoudingen komen te liggen. Intussen leeft men in een zekere mate van euphorie en vinden al wel verschuivingen plaats in de leiding van organisaties en bedrijven. Een duidelijk beeld is niet te krijgen. Hoe kan dat ook anders.

Hier en daar wil men al vast een voorschot nemen op de uitslag van de verkiezingen. Dat kan natuurlijk niet. Natuurlijk rijst de vraag wat kan de interim-regering doen. Aan de ene kant vereist de situatie spoedeisende maatregelen, aan de andere kant zijn de bevoegdheden beperkt. En het duurt nog lang voor het juni is. Een voorbeeld hoe ingewikkeld de omstandigheden zijn.

Ik heb de indruk dat de materiële verzorging in Tsjechoslowakije bevredigend is. Het land is natuurlijk arm, kan geen grote investeringen doen om de produktie te moderniseren maar de toestand is veel beter dan in Polen of Roemenië.

Grote zorg heeft men om het milieu. Er wordt wel gezegd, dat die zorg één van de drijfveren is geweest van het verzet van de studenten.

Onze vriend, prof. Löbl, is voorzitter van een parlementaire commissie die de milieuproblematiek ter hand neemt. In dat verband zou ik hier willen memoreren dat er door de Gemeente Brielle een conferentie wordt georganiseerd over het milieu, waar ook prof. Löbl met enkele Tsjechoslowaken aan deelneemt. Het wordt op 26 februari gehouden. Ik denk dat er voor onze vereniging op dit gebied mogelijkheden liggen.

De Ledenvergadering van 24 februari eist onze aandacht op. Ik hoop van harte dat er nieuwe initiatieven voor activiteiten zullen komen. Dat is nodig om de V.V.N.T. nieuw elan te geven. Zorg heb ik wel eens over de leeftijdsopbouw van het ledenbestand. Zouden wij niet ook meer jonge mensen voor de V.V.N.T. kunnen interesseren? Voor de toekomst van de V.V.N.T. is dat erg belangrijk.

Tot 24 februari in Utrecht.

Arie Hoogstad.

VAN DE REDACTIE

Deze ledenbrief volgt kort op de vorige. Dit heeft als grond, dat de ledenvergadering op 24 februari gehouden wordt en de ledenbrief vóór deze datum in het bezit van de leden moet zijn.

Bij het januari-nummer ontbrak het Tsjechoslowaakse tijdschrift. Deze waren bij de verzending van de ledenbrief nog niet in Nederland aangekomen. Van dezelfde uitgever ontvangt de redactie wekelijks de "Neue Prager Presse", en deze kwam en komt wel steeds op tijd.

1990 is ook voor ons een herdenkingsjaar, daar het dan precies 50 jaar geleden is, dat we op 10 Mei bij W.O.-II betrokken werden waarna ook geleidelijk verzet kwam. Over het verzet in Tsjechoslowakije is indertijd een interessant boek verschenen met als Nederlandse titel "Zeven man in de morgen". Het is uit het Engels vertaald. Wie kent of heeft dit boek en kan ons vertellen door wie het uitgegeven is en waar eventueel nog te koop. Bij voorbaat dank.

Bij "Reizen vindt u een thema-reis die eveneens op W.O.-II betrekking heeft en Hans Wallin zet zijn serie "Oorlogsslachtoffers" verder voort.

L.J.B.

--o--o--o--

De jaarvergadering

In het programma zoals gepubliceerd in de ledenbrief van januari komt geen wijziging, echter wel een aanvulling. Professor Löbl zal een praatje houden over de toestand in Tsjechoslowakije nu.

In de agenda werd bij punt 6 een foutieve samenstelling van de kascommissie gegeven. De namen moeten zijn: J. de Coö, H. Zandvliet en K. Mioch. Verontschuldiging voor de gemaakte fout.

Bij punt 8: Bestuursverkiezing, is één kandidaat gesteld en wel de heer A. den Boogert uit Rotterdam, sinds augustus 1988 lid van de VVNT. Hij is in 1941 geboren en stamt uit een "verenigingsgezin"; vooral op het gebied van de sport. Arie was voorheen volleybal-trainer en scheidsrechter, is gediplomeerd gymnastiekleider en in zijn vrije tijd doet hij aan tennis en trimmen in het Kralingse bos; bovendien is hij sportmasseur. Arie is districtsmanager in schoolbenodigdheden, bijna 25 jaar gehuwd en hij heeft twee zoons.

Voorts herhalen we de "Nadere gegevens", zoals vermeld in de vorige ledenbrief.

Nadere gegevens

Zoals reeds vermeld in onze vorige ledenbrief is het jaarbeursgebouw gemakkelijk te bereiken met openbaar vervoer. Vanuit het centraal station te Utrecht voert een voetgangerstraverse naar het Beatrixgebouw. Verscheidene autobussen stoppen eveneens bij het centraal station.

De Jaarbeurs beschikt bovendien over veel parkeerruimte.

De lunch

Wij bestellen voor de deelnemers, die dit wensen, de koffietafel "Warme Bakker". Deze bestaat uit diverse broodsoorten, zoals boerenkrentenmik, tarwemikken, boerenbollen, suikerbrood, gevlochten brood, enz., enz.

Ruim assortiment vleeswaren en kaassoorten en zoet beleg; voorts speciaal opgemaakte schalen met zoute haring, visschotel van de dag, salades en fruit.

Bij dit buffet onbeperkt koffie, thee, melk of karnemelk, tomatensap en jus d'orange.

U kiest zelf wat en hoeveel u eten wilt.

Uw bijdrage bedraagt voor de gehele dag slechts f 10,--. Wel graag aanmelding via briefkaartje of telefoontje, zodat wij weten hoeveel lunches er besteld moeten worden.

Dit gaarne zo spoedig mogelijk aan het redactie-adres. Tel. 070-3258679 of 010-4219904 (secr.), 020-791423 (Lee Thio) en 010-4205581 (A. den Boogert).

Verslag van de Jaarvergadering V.V.N.T. 1989, gehouden op 25 februari te Wassenaar.

Aanwezig: het voltallige bestuur, de burgemeesters Kastein (Naarden) Sala (Brielle), Koek (Rheden), van onze Belgische zustervereniging de heren de Clercq en Pol Grymonprez. Van CSMS en de ambassade de heren Löbl, Hanika, Chlád en Procházka (na 13.30 uur). Totaal waren 115 leden aanwezig.

1) Om 11.10 uur opent de vzt. Arie Hoogstad de vergadering en heet de genodigden en de leden welkom. Er is een ingekomen brief van mw. Ohringer. Zij schrijft dat zij niet kan komen i.v.m. de herdenking van de Februari-staking in Amsterdam. Wij betreuren dat onze vergaderdag, de laatste zaterdag in februari, dit jaar samenvalt met deze herdenking. Ook oud-ambassadeur Krepelak kon helaas niet aanwezig zijn.

2) De notulen van de jaarvergadering 1988 worden zonder discussie goedgekeurd.

3) Het verslag van de secretaris over 1988 wordt goedgekeurd.

4) Ook zijn er geen vragen over het financieel verslag 1988 en de begroting 1989.

4a. De vergadering gaat akkoord met het royement van 7 leden wegens wanbetaling. Ons aantal leden bedraagt nu 516.

4b. Door de gestegen porto- en bureaukosten vraagt het bestuur de vergadering akkoord te gaan met een verhoging van de contributie van f 5,- per jaar met ingang van 1/1-'90. De verzorging en het verzenden van de ledenbrief vergt veel werk. Door het gestegen ledental kan dit niet meer als huiswerk van de bestuursleden worden opgevangen. Dit wordt nu gedeeltelijk uitbesteed. Ook andere kosten stijgen steeds, mede door meer activiteiten van onze vereniging. De vergadering gaat akkoord met de verhoging.

5) De kascontrolecommissie geeft een positief verslag over het beheer en de administratie van de financiën. De vergadering verleent décharge aan de penningmeester, mw. Helena Nieboer, onder dankzegging voor haar inzet.

6) Mw. van Alphen en mw. J. Noorbergen treden af als lid van de kascontrolecommissie. Vanuit de vergadering stellen zich 2 nieuwe kandidaten beschikbaar. De commissie bestaat nu uit de heren De Coö (zat er reeds in), Zandvliet en Mioch, na goedkeuring van de vergadering.

7) Huishoudelijk reglement. Was bijgesloten bij de ledenbrief van Jan. '89. Hr. Oostveen: kunnen afdelingen die geen rechtspersoon zijn, toch een girorekening openen?

Antwoord: Ja. De girodienst vraagt een uittreksel van de Kamer van Koophandel en het akkoord van de voorzitter. Dan krijgt de lokale penningmeester een machtiging. Het huishoudelijk reglement wordt goedgekeurd.

Mededeling: de op de vorige jaarvergadering gewijzigde statuten zijn notarieel gepasseerd en zijn dus officieel geldig.

8) Het protocol met de CSMS wordt besproken. Hierin staan de activiteiten opgesomd die wij in een bepaald jaar willen uitvoeren.

8a. Milieu-conferentie. Vanuit de CSMS hebben wij het verzoek gekregen na te gaan of wij een milieu-conferentie zouden kunnen organiseren. Wij hebben dit met de betreffende ministeries opgenomen. Het terrein is echter zo breed, dat een toespitsing gewenst is. Bovendien zag de overheid liever, dat deze activiteit van de ambassade uitging. Wij zullen dit nog in een later stadium met Min. Löbl bespreken.

8b. Comenius-herdenking in 1992 bij zijn 400e geboortedag. Hoe herdenken wij dit? Het bestuur is hier al mee bezig. Hr. Kastein (Naarden) deelt mede, dat de gemeenteraad van Naarden het initiatief heeft genomen de organisatie van deze herdenking in Nederland te coördineren. Een brief hierover is onderweg naar de V.V.N.T. Men wil zowel wetenschappelijke als meer populaire evenementen. Het moet een grootse actie worden. De V.V.N.T. wil hier graag volop aan meewerken.

8c. Jumelage van steden in Nederland met Tsjechoslowakije. Wij proberen deze uitwisselingen sterk te bevorderen via de ambassade. Vooral op cultureel en sport gebied, waardoor de vriendschap sterk bevorderd wordt. Hr. Koek (Rheden) is bezig met een jumelage, maar het gaat te langzaam. Men wacht al bijna een jaar op antwoorden uit Praag. Graag zag Hr. Koek dat wij wat extra druk zouden uitoefenen bij de ambassade of in Praag wanneer wij daar zijn. De voorzitter zegde deze steun toe, wij doen wat wij kunnen.

8d. Hr. De Coö maakte erop attent, dat er in het volgend jaar een Martinu-herdenking is en in 1991 een Dvořák-herdenking waarvoor aandacht werd gevraagd.

8e. Ledenbrief. Hier is veel werk aan. De redactie en al diegenen die de brief iedere keer weer op tijd bij ons in de bus verzorgen, worden hartelijk dank gezegd voor hun inspanning. Diegenen onder de leden, die hieraan willen meewerken, worden verzocht zich te melden bij de fam. V.d. Burg. Vele handen maken licht werk!

9) Activiteiten van de afdelingen en de werkgroepen.

9a. Muziekafdeling. Hr. De Coö doet verslag. Er is in 1988 een concert georganiseerd. Dit brengt grote financiële problemen met zich mee. Er is behoefte aan hulp voor zaalhuur, sponsoring, beschikbaar stellen van een ruimte, enz. Wie kan helpen?

Hr. Wallin heeft ook een lezing gehouden. Op 18 maart a.s. geeft hij een lezing over de componist Suk. In 1991 wil hij een Dvořák-tentoonstelling verzorgen waarvoor een geschikte ruimte wordt gezocht. Wie kan hier helpen?

9b. Afd. Den Haag. Theo Thoen, vzt.: De afdeling is bezig e.e.a. te organiseren. Het probleem is een geschikte ruimte.

Afd. Amsterdam. Cok Oostveen, vzt. De afd. is kort geleden opgericht. Er is een driemanschap, een troika, die de afd. wil trekken. De eerste vergadering had 60 deelnemers. Men heeft een dag georganiseerd in Amsterdam voor het staatsensemble.

Afd. Rotterdam. Arie den Boogert, vzt.: De afd. is 24 nov. 1.1. opgericht. Op 28 jan. was de eerste drukbezocht en geslaagde contactavond. Men heeft vele plannen voor de toekomst. Zo wil men een uitwisselingsreis organiseren voor scholieren, echter door traagheid bij de organisatie van de kant van Praag moet men het vuur moeizaam brandend houden. Het enthousiasme dreigt te verslappen. Kan het bestuur wat helpen drukken?

Men wil de samenwerking tussen de afdelingen versterken. Vooral interesse wekken bij de jeugd! Men vraagt een hogere bijdrage van de VVNT voor de afdelingen.

10) Bestuursverkiezing.

Aftredend zijn Ed de Munck, Nico van Rees en Lee Thio, die zich herkiesbaar hebben gesteld. Er zijn geen tegenkandidaten gemeld. Door de vergadering worden zij bij acclamatie herkozen.

11) Mededelingen en rondvraag.

11a. Staatsensemble. Wij hebben een contract met het V.d. Valk-concern. Tot onze spijt heeft V.d. Valk gisteravond de 2 optredens in Apeldoorn en Eindhoven geannuleerd. Voor het optreden in de Bijhorst zijn er nog slechts enkele plaatsen beschikbaar. Wij zoeken nog naar opvulling voor de vrijgekomen avonden. Zondagochtend om 11.30 uur komt het ensemble in het radioprogramma "Für Elise", Hilversum 4.

11b. Rondvraag.

Mw. Slob: waarom is er zo weinig propaganda voor de vereniging? Antw.: de vereniging groeit sterk. Dit niet te snel laten groeien, anders kunnen wij het tempo organisatorisch niet bijhouden. Zie punt 8e. Mond op mond reclame is de beste. Ook zo een tournee als van het Staatsensemble levert altijd een aantal nieuwe leden op. Ook de reizen brengen veel nieuwe leden aan. De reizen zijn een middel, géén doel.

Hr. De Coö: graag in onze propaganda ook het Genootschap voor Tsjechoslowaakse Muziek meenemen, s.v.p.

Vzt.: de propaganda door de leden is van harte welkom. Adverteren is echter duur. Wanneer leden een uitvoerbaar idee hebben voor werving, liefst met een begroting, dan zijn zij van harte welkom bij het bestuur. Wij zoeken sterk contacten met mensen in Tsjechoslowakije persoonlijk. Wij hebben de indruk, dat men daar grote behoefte aan heeft.

Sinie Stouten: Ik heb geen behoefte aan Life/Leben. Hoeft niet meegestuurd te worden. bespaart kosten.

Na enig heen-en-weer wordt toch besloten iedereen het blad mee te sturen, het afzonderlijk uitzoeken geeft veel werk. Indien men zelf het blad niet leest, kan men het dan niet weggeven of bijv. bij de dokter in de wachtkamer leggen? (Wel eerst vragen!)

Theo Thoen: hoe is de procedure bij uitwisseling? Ant.: brief schrijven aan het bestuur met alle gegevens.

Arie den Boogert: kan er een instructie-avond komen met de afdelingsbesturen over deze zaken? Antw.: dit wordt toegezegd.

Theo Thoen: op school krijgen zijn kinderen boekjes over Tsjechoslowakije met allerlei negatieve zaken, die pertinent onwaar zijn. Hij is naar het schoolhoofd gestapt om hierover te praten. Maar wat kunnen wij hieraan doen? Antw.: weinig. Individuele actie als je zoiets tegenkomt is het beste. Het gesprek met het schoolhoofd is een goede manier. (De vergadering beloont deze actie van Theo met een applaus). Wanneer wij als vereniging op de hoogte gesteld worden van deze zaken, kunnen wij nagaan of en waar actie gevoerd kan worden. Dus individueel actie voeren en het bestuur informeren.

Hr. Zandvliet: verzoekt het bestuur beslist geen politiek te bedrijven en zich niet te laten verleiden tot uitspraken in deze. Alleen vriendschap tussen de mensen is ons doel.

Hierna werd het huishoudelijk gedeelte van de vergadering gesloten.

Jaarverslag 1989

Het jaar 1989, dat normaal begon, eindigde in het tweede halfjaar in een complete omwenteling. Daar de media wat de Oostblok-landen betreft, dagelijks commentaar gaven en geven, kunnen we hierover kort zijn.

Organisatie

In de samenstelling van het bestuur kwam geen verandering; maandelijks vindt u de namen in de ledenbrief op pag. 2. Het bestuur vergaderde elf maal, het dagelijks bestuur kwam meerdere keren bij elkaar.

Leden

Het aantal leden en donateurs bestond op 31 december 1988 resp. uit 517 leden en 30 donateurs. Op 31 december 1989 was het aantal leden 583 en 25 donateurs, een aanwinst van 66 leden en een verlies van 5 donateurs.

Afdelingen en werkgroepen

Het Genootschap voor Tsjechoslowaakse Muziek kwam 12 maal bij elkaar.

De afdeling Amsterdam: 20/1-'89 Info-avond. De toernee van het Tsjechoslowaaks staatsensemble werd voor een deel begeleid door de afd. Amsterdam. Op 31 maart gezamenlijk bioscoopbezoek, 20 september gezamenlijk naar het Nieuwe De la Mar-theater. Ook het Tsjechoslowaaks cimbaalensemble Jury Petru werd door Amsterdam goed begeleid.

De afdeling Den Haag. 20/1-'89. In samenwerking met TAVENU trad Petru op in de Ontmoetingskerk.

De afdeling Rotterdam 28/1-'89 Info-avond met dia/klankbeeld. Ook Rotterdam zorgde voor een excursie en optreden van het staatsensemble. Ook Petru trad voor de afdeling op en wel op 14 oktober.

De afdelingen organiseerden gezamenlijk op 10 juni een excursie naar Gent, die onder leiding van Lee Thio een groot succes werd. Helaas ging het tegenbezoek van Gent niet door.

24 Mei vergaderden de afdelingsbesturen met elkaar in Den Haag.

Publiciteit

De ledenbrief verscheen 12 maal, in totaal 238 pagina's informatie. De namen van de redactie-commissie vindt u steeds op pag. 2. Lay-out en tikwerk geschiedt door de 2e secretaris. De ledenbrief wordt gedrukt bij de Provinciale Sportraad en het inpakken (sealen) en verzending worden door de penningmeester verzorgd.

Publicatie vond verder plaats in diverse verenigings- en wijkbladen, maar het meest door in eigen beheer vervaardigde folders bij activiteiten en beschikbaar in de wachtkamer van het visumkantoor van de ambassade.

Aktiviteiten

Deze zijn te verdelen in:

Tentoonstellingen

Reizen

Toernees van muziekgroepen

Filmvertoningen

Andere bijeenkomsten.

Tentoonstellingen

De tentoonstelling van Tsjechoslowaaks speelgoed was vrijwel het gehele jaar te zien in Roden (van 4 maart af).

Reizen

De Silvesterreis 1988/1989 was een groot succes. Daar wij vele reislustigen moesten teleurstellen, werd voor 1989/1990 optie genomen op twee reizen. Deze gingen door gebrek aan belangstelling niet door.

Aan de zomerreis, een 10-daagse busreis naar Poděbrady, werd deelgenomen door 45 personen. De reis werd geleid door Jaap van Putte.

Toernee's

Tot tweemaal toe hadden we een muziekgroep te gast. Het cimbaalorkest van het Staatsensemble onder leiding van Karel Šelmeczi maakte een toernee door ons land van 24 februari t/m 5 maart. In 1988 hadden we veel succes met een optreden in een Van der Valk-vestiging. Bij de toernee werden daarom drie van dergelijke bijeenkomsten opgenomen. Te elfder ure gingen er twee niet door. Hiervoor werden zowel door de voorzitter als door Guido Schöpping in enkele dagen plaatsvervangende optredens georganiseerd, zodat het ensemble toch 10 keer optrad en zelfs in het radioprogramma "Für Elise".

Ten behoeve van de afdelingen werd de cimbaalgroep van Jury Petrů uit Kyjov uitgenodigd. Behalve voor de afdelingen Amsterdam, Rotterdam en Den Haag trad deze groep nog 7 keer elders op.

Film en Video

De films werden 5 maal uitgeleend en de videobanden 3 maal.

Andere bijeenkomsten

De V.V.N.T. was met een stand vertegenwoordigd bij de Federatieve Valentijnsdag in Hotel des Indes te Den Haag op 14 februari 1989.

Eveneens op de Internationale vriendschapsdag in het Museum voor Volkenkunde te Leiden op 22 april met een stand.

Ook waren we bij de jaarvergadering van onze Belgische zusterclub te Brussel.

In Roden stonden we met een kraam bij de Tsjechoslowaakse Drie-daagse.

Het maandelijks uitgeven van de ledenbrief kost een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplage van + 700 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 15,--;	per jaar (12 nrs)	f 175,--
1/8 "	f 20,--;	" " " "	f 225,--
1/4 "	f 30,--;	" " " "	f 325,--
1/2 "	f 50,--;	" " " "	f 500,--
hele pag.	f 85,--;	" " " "	f 850,--

Voor nadere inlichtingen: L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag. Tel. 070-258679.

VAN DE REISDIENST

Helaas zijn onze vermoedens bewaarheid geworden. De Spartakiade gaat niet door en daarmee ook de door ons geplande reis niet. Het spreekt vanzelf dat we niet bij de pakken gaan neerzitten, maar bij het vervaardigen van deze ledenbrief zijn de gewijzigde plannen nog niet afgerond. Tijdens de jaarvergadering zal het bestuur ongetwijfeld de verdere reisplannen bekend maken, die dan eveneens in de ledenbrief van Maart gepubliceerd worden.

Een themareis naar Lidice en concentratiekamp Theresienstadt

De heer W. Mol, oprichter van het Museum Oorlog en Bezetting te Breda, organiseert themareizen, vooral reizen naar plaatsen die interessant zijn voor wie belang stelt in de gebeurtenissen van de tweede wereldoorlog. (Zie de Ledenbrief van april 1989). Momenteel is hij bezig met de voorbereiding van een reis naar Praag met bezoek aan Lidice en het voormalige concentratiekamp Theresienstadt (Terezin). Deze reis per touringcar vindt - bij voldoende deelname - plaats van maandag 15 tot en met vrijdag 19 oktober 1990. De prijs is vastgesteld op f 682,- op basis van vier overnachtingen in tweepersoonskamer. Inbegrepen zijn viermaal lunch en viermaal diner en de excursies. Kosten van visum en verzekering voor eigen rekening.

Voor verdere bijzonderheden kan men zich wenden tot de heer W. Mol, Ginnekenweg 76, 4818 JH BREDA, tel. 076-214156.

Diegenen die liever een wat langere en meer algemene reis naar Tsjechoslowakije maken, bijv. een V.V.N.T.-reis of een reis van een in de Ledenbrief adverterende tour-operator, wordt er op gewezen dat het heel goed mogelijk is op een "vrije" dag vanuit Praag Lidice en/of Terezin te bezoeken. Voor wie minder tijd heeft en het vooral om bovengenoemde "oorlogsdoelen" te doen is, is een reis als bovengenoemd een goed alternatief.

J.v.G.

---o---

Vakantiespreiding

Voorstel van het Ministerie voor vakanties 1990

Per regio zijn bij de grote vakanties verschillende data genoemd.

Regio **Noord** bestaat uit de provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Noord-Holland en Flevoland.

Regio **Midden**: Gelderland, Utrecht en een gedeelte van Zuid-Holland (zie regio Zuid).

Regio **Zuid**: Zuid-Holland, n.l. Capelle a/d IJssel, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen, Maassluis, Dordrecht en de Zuid-Hollandse eilanden. Voorts de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

Onderstaande gegevens dus onder voorbehoud:

Voorjaarsvakantie 24 t/m 27 februari (uitgezonderd Amsterdam)

Paasvakantie 14 t/m 16 april

Herfstvakantie 13 t/m 21 oktober

Kerstvakantie 22 dec. t/m 1 januari

De "grote" vakanties:

Regio Noord	BO/SO	30 juni t/m 12 augustus
	VO/VSO	30 juni t/m 19 augustus
Regio Midden	BO/SO	21 juli t/m 2 september
	VO/VSO	14 juli t/m 2 september
Regio Zuid	BO/SO	7 juli t/m 19 augustus
	VO/VSO	7 juli t/m 26 augustus

---o---

VAN DE LEDEN

Mevr. G.I. de Grooth-Visser uit Anna Paulowna zond ons een verslag van een bezoek aan Tsjechoslowakije in 1988, geschreven door Jan Bremer, docent aardrijkskunde.

In de eerstvolgende ledenbrief zullen wij een begin maken van dit verslag dat 8 pagina's bevat.

In haar brief aan ons schrijft zij o.a.: "We hebben als groep van 10 mensen onze gedachten uitgewisseld en de oost-west verhoudingen op een rijtje gezet, waardoor we ons óók bewust werden hoe we zèlf leefden"; en

"Ik hoop zo, dat de gezelligheid in Tsjechoslowakije blijft".

---0---

VAN DE AFDELINGEN

Afdeling Amsterdam

Op 26 januari werd de informatie-avond over reizen naar Tsjechoslowakije gehouden. In Marcanti kwamen ongeveer 100 nieuwsgierigen en leden op deze bijeenkomst af. De afdeling had voor veel materiaal gezorgd: reis-informatie; veel wetenswaardigs over Tsjechoslowakije en natuurlijk alles over de V.V.N.T.

De aankleding van de zaal bestond uit vlaggen, posters en een wand waarop continue een film werd vertoond.

Om de kosten te dekken werd een tombola gehouden met mooie prijsjes.

Gelukkig waren er veel V.V.N.T.-leden aanwezig met veel reiservaring, die zich tussen het publiek mengden om informatie te geven.

Bij de koffie werden zelfgebakken koekjes geserveerd en op de achtergrond klonk volksmuziek uit Tsjechoslowakije.

Al met al een gezellige, maar voor de geïnteresseerden vooral een nuttige avond, die ook nog een tiental nieuwe leden voor de V.V.N.T. opleverde, die wij van harte welkom heten!

Evenals vorig jaar kunnen wij op een geslaagde avond terugzien.

De volgende activiteit van de afdeling zal waarschijnlijk in april plaatsvinden na de aanstaande jaarvergadering, waar wij weer veel Amsterdammers hopen te ontmoeten!

M. Caous-Plavecova
C. Oostveen
L. Thio.

---0---

Naar het land van de

FLUWELN REVOLUTIE,

*het land van Dubcek en
Havel, Dvorak en Smetana,
naar onvergetelijk PRAAG?*

Leer dan Tsjechisch!

*Voor de zomer voert u
reeds een eenvoudig gesprek.*

*Privélessen. Ervaren leraar
met eigen Nederlands les-
materiaal.*

Tel. 02990-38238 (Purmerend)

rapide tours
TOURINGCAR EN REISBURO

Gespecialiseerd in reizen naar

- * Hongarije
- * Polen
- * Tsjechoslowakije

- * luxe touringcars
- * 8 tot 54 personen
- * beschikbaar voor
binnen- en buiten-
lands vervoer
- * rolstoelvervoer

Stationsstraat 25
9482 TX TYNAARLO
Tel. 05921-43300

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

Tsjechisch leren in Praag

Een intensieve cursus van de Tsjechische taal voor buitenlanders.

De cursus is gericht op het verkrijgen van een basiskennis van het Tsjechisch en is georganiseerd door het congrescentrum van de U.K. (Karelsuniversiteit) in Praag.

De periode is van 19 juli tot 3 augustus 1990

De plaats: U.K. te Praag

Kosten: USA \$ 1500 (reiskosten niet inbegrepen)

Wel inbegrepen:

- A. de lessen. Deze zullen plaatsvinden in de studiezalen voor talen van de filosofische faculteit UK. De deelnemers krijgen studieboeken. De lessen zullen in de Engelse taal zijn.
- B. Onderbrenging in hotel B+, gelegen in het historische centrum van Praag.
- C. Vol pension.
- D. Een cultuur- en sportprogramma in de weekends.

Verder is er een aanvullend programma in voorbereiding. Dit is echter niet in de genoemde prijs begrepen, maar zal later verrekend worden.

Met het oog op een tijdige organisatie vragen we u zich zo spoedig mogelijk op te geven onder vermelding van volledige gegevens. In elk geval vóór 28 februari a.s. bij:

Tsjechoslowaakse Handelslegatie
Paleisstraat 4 - 2514 JA te 's-Gravenhage
met vermelding t.a.v. Ing. Milan Velek.

Indrukken van Praag omstreeks de jaarwisseling '89/'90

Natuurlijk was ik benieuwd hoe ik Praag aan zou treffen, hoe de stemming van de mensen zou zijn vergeleken bij vroeger.

Nu ja, zover dit te beoordelen viel met de wat gebrekkige taalkennis; de mensen leken me ten dele opgeruimd, ten dele bezorgd om de problemen van de toekomst. De mogelijkheid om in elk geval over alles vrij te kunnen praten of schrijven werd uiteraard zeer positief beoordeeld en er werd dan ook druk gebruik van gemaakt.

Al direct troffen mij affiches van ongeveer de inhoud "jarenlang moesten we met verouderde machines werken, waarom protesteerde de vakbond ROH niet" en soortgelijke.

De metro-stations, in een reisverslag van de herfstvakantie nog een toonbeeld van netheid, waren volgeplakt met politieke plakaten. Het aardigste plakkaat een O en een F op elkaar (de beginletters van de Tsjechische naam voor "burgerforum"), zodat het een sleutel lijkt $\oint$, met de toevoeging "sleutel tot democratie", ontbrak helaas op de Utrechtse tentoonstelling. Maar ik vraag me af, of men ze na de presidentsverkiezingen niet had kunnen weghalen. Voor de verkiezingen in juni is er nog tijd zat om, net als in Nederland, alles weer vol te plakken met lijst 1 (gevolgd door schone beloften), lijst 2 (gevolgd door schone beloften), lijst 3 (gevolgd door schone beloften) enz. enz. Wellicht tot en met lijst 10 (gevolgd door schone beloften), want de partijen rijzen blijkbaar als paddestoelen uit de grond.

Wat de vrijheid van meningsuiting betreft, trof mij het meest het volgende incident.

Op het Oude-stadsplein bij het beeld van Hus, was een oude man van ongeveer 70 jaar in hongerstaking gegaan, omdat de nieuwe president in een televisie-interview (vóórdat hij president werd) eens had geoperd, dat men zich bij Duitsland wellicht zou verontschuldigen wegens de uitwijzing van de Duitsers uit het land, na de bevrijding, voorzover het geen uitgesproken antifascisten waren.

De hongerstaker, die ook op de televisie geïnterviewd werd, vertelde dat zijn hele familie zo ongeveer in de oorlog vermoord werd en dat hij de verontschuldiging voor de uitwijzing der Duitsers, begrijpelijk, niet kon pruimen.

Een opmerking mijnerzijds: deze uitwijzing geschiedde in overeenkomst met de geallieerden, was niet het werk van de communisten, want die hadden toen de macht nog niet.

Prompt verschenen er in de Tsjechische kranten ingezonden stukken pro en contra, zoals we ons in Nederland nog goed herinneren betreffende de zaak van de "twee van Breda".

Ook de begrijpelijke angst, gezien de geschiedenis vlak voor 1938, dat de Duitsers (Oost- of West - of verenigd?) wel eens steeds meer eisen zouden kunnen gaan stellen.

Inmiddels heeft de oude man zijn actie beëindigd na door de president te zijn ontvangen, die naar verluidt veel begrip had. Laat ons hopen, en dit zeg ik in het algemeen, dat men niet alleen maar alles (binnen wettelijke grenzen) mag zeggen, maar dat men ook bereid is naar elkaar te luisteren.

Drie fraaie concerten woonde ik bij. Het kinderkoor "Bambini di Praga" met een internationaal kerstliederenprogramma (de goede uitspraak van vreemde talen viel op!) bij kaarslicht, waarbij het publiek de meest bekende Tsjechische liederen meezong (voor zover men dit een revival van godsdienst acht, zulke concerten kwamen ook voorheen wel voor in de Kerstweek); de opera Armida van Dvořák in een indrukwekkende enscenering en een fraai concert van de Tsjechische Philharmonie met o.a. het 2e vioolconcert van Martinů, een fijn stuk.

Het is nog te vroeg om direct te zeggen: nu wordt alles veel beter want er zullen zeker problemen komen met werkloosheid en inflatie, men hoopt het in de hand te houden, ik kan ze alleen maar succes wensen. Veel zal afhangen ook van de relaties met buurlanden. Een probleem wat Duitsland betreft kwam hierboven al aan de orde. Dan de interne eenheid, asjeblieft geen afscheidingsbeweging van de Slowaken, het zou de problemen aléén maar vergroten, terwijl het onderlinge begrip juist na de oorlog zoveel verbeterd is. Maar zonder de beste hoop voor de toekomst is geen leven mogelijk.

Hans Wallin.

====*==*==*

Het Tsjechische orkest, dat o.a. optreedt tijdens de jaarvergadering, is ook te zien en te beluisteren op 3 maart in Hotel Meilink, Borculoseweg te BARCHEM (Gem. Lochem).

Aanvang 19.30 uur einde 24.00 uur.

De toegangsprijs is f 10,--. Tel. Hotel Meilink: 05734-1416.

====*==*==*

VAN DE ZUSTERCLUBS

Wanneer deze ledenbrief in het bezit van de leden komt, behoort de federatieve Valentijnsdag, 14 februari, al weer tot het verleden. Een delegatie van het bestuur zal deze dag in Hotel des Indes het programma bijwonen.

De zusterclub **Culturele Stichting Holland-Hellas** belegt een dia-avond in de zaal van de Zorgvlietkerk te Den Haag op 16 februari:

"Griekse kolonies aan de Thracische Pontus"

De lezing met dia's wordt gehouden door drs. J.P. Stronk, archeoloog en gespecialiseerd in de Thracische geschiedenis. Hij is hoofd van de Nederlandse opgravingsploeg in Djadovo in Bulgarije.

Datum: 16 februari 1990

Tijd: 20.15 uur

Plaats: Zaal van de Zorgvlietkerk, Jan Willem Frisolaan 9, Den Haag

Kosten: Voor contribuanten gratis. Niet-contribuanten f 5,-- per persoon.

Toegangskaarten aan de zaal verkrijgbaar.

Inlichtingen: Mevr. H. Hoek-Apostolopoulou, Schubertlaan 7, 2264 VD Leidschendam.
Tel. 070-3273606; ook over cursussen Nieuw Grieks.

---o---

Genootschap voor Tsjechische Muziek

aangesloten bij de Vereniging Vrienden Nederland-Tsjechoslowakije.

In tegenstelling tot de annonce in de ledenbrief van januari, houdt ons lid P.J.M. de Coö zijn lezing over Martinů op **Dinsdag 6 maart a.s.**

Plaats: Kapelzaal van K. & O., Oude Vest 45, Leiden. Aanvang 20.15 uur.

Hans Wallin.

Oorlogsslachtoffers in de Tsjechische muziek (4)

Componisten in Theresienstadt: Viktor Ullmann, Hans Krása, Pavel Haas

Het ghetto van Theresienstadt was in een bepaald opzicht een van de luguberste kampen uit de oorlog, doordat er een rijk cultureel leven als een soort façade door de Duitsers werd gepropageerd. Naar buiten toe moest het een model-kamp lijken.

Aan het intensieve theater- en muziekleven namen veel prominenten deel. Bekende overlevenden waren de componist Karel Reiner, de dirigent Karel Ančerl, de operazanger Karel Berman, deze allen uit Tsjechoslowakije; uit Nederland de dirigent Leo Pappenheim, na de oorlog enige jaren dirigent van het Arnhemse Orkest (tegenwoordig Gelders Orkest).

Voor de in de aanhef genoemden echter was, zoals voor zovelen, Theresienstadt slechts een tussenstation op weg naar de dood. Ullmann, Krása en Haas werden alle drie in Auschwitz vermoord in oktober 1944; mogelijk maakten zij deel uit van hetzelfde transport. In het geval Ullmann was diens deportatie wellicht het gevolg ervan, dat hij in de opera "Der Kaiser von Atlantis" een persiflage op het fascisme had gepleegd; de opera werd in Theresienstadt niet gespeeld; de première vond plaats - jawel - in Amsterdam in 1975, nadat de partituur terug was gevonden, die lang als verloren werd beschouwd.

Viktor Ullmann werd in 1898 geboren in Tešín aan de grens van Moravië en Polen, studeerde te Wenen bij Schönberg, werkte aan het Neues Deutsches Theater te Praag en aan een Theater in Usti nad Labem. Hij componeerde pianomuziek, liederen, strikkwartetten, opera's - behalve bovengenoemde nog "Der Sturz des Antichrist".

Viktor Ullmann

In Theresienstadt was hij verder ook als muzikrecensent gezien. Enkele lovende woorden over deze componist schreef de Nederlandse componist en criticus Willem Pijper in "De Stemvork" speciaal betreffende de variaties op een thema van Schönberg ("de eerste atonale componist die weer gevoel voor humor heeft").

In Ullmann's werk vindt men inderdaad soms een wat humoristische variant van de Weense school (Schönberg, Berg), terwijl soms, zoals in "Der Kaiser von Atlantis" ook invloed van Kurt Weill te bespeuren valt, welke invloeden hij toch op een persoonlijke wijze wist te verwerken.

Hans Krása (1899-1944) was bijna even oud als Ullmann, werd geboren in Praag, studeerde bij de bekende componist en dirigent Alexander Zemlinsky, toen deze bij de Duitse Opera in Praag werkzaam was. Enkele werken van hem werden in het buitenland (Parijs, Zürich) gespeeld o.a. een symfonie. Verder schreef Krása

liederen, kamermuziek, en opera's, o.a. "Die Verlobung in Traum" (naar een novelle van Dostojewski); zijn bekendste, maar misschien stylistisch minder sterke werk is wel de kinderopera "Brundibar". Het verhaal is nogal kinderlijk maar heeft sociale achtergronden, zoals men van een vooruitstrevend tekstschrijver als Adolf Hoffmeister kan verwachten:

Een zieke moeder is te arm om het nodige eten en medicamenten te kopen en haar beide kinderen besluiten geld in te zamelen door op straat liedjes te zingen. De orgeldraaier Brundibar kan deze concurrentie niet hebben en steelt op een onverwacht moment het door de kinderen verzamelde geld, maar deze weten het op listige wijze terug te kapen. Het musical-achtige werk beleefde uitvoeringen te Praag, later ook in Theresienstadt, o.a. voor een Rode Kruiskommissie als camouflage voor de barre realiteit natuurlijk. De muziekschool Amsterdam-Noord bracht het werk in Nederlandse vertaling in 1985.

Pavel Haas (1899-1944) werd geboren in Brno, studeerde o.a. bij Janáček, die hem als een zijner beste leerlingen beschouwde. Hij wist Janáček's stijl succesvol met andere stijlelementen (Strawinsky, Jazz) te vermengen. Hij schreef o.a. een Suite voor piano, een Suite voor hobo en piano, een blaaskwintet, strijkkwartetten, een opera "Scharlatan", koorwerken op Tsjechische en Hebreeuwse teksten, liederen, waaronder de in Theresienstadt geschreven "Lieder op Chinese poëzie" (in Tsjechische vertalingen) uitblinken.

Omdat hij stylistisch gezien een opvolger van Janáček had kunnen worden, wel een bijzonder zwaar verlies voor de Tsjechische muziek.

Pavel Haas (1899-1941)

Plaatopname: Muziek geschreven in

Theresienstad (Hudba psaná v Terezíně) met werken van Haas, Ullmann, Krása en Gideon Klein (1919-1945); Pantón 8111 0509

Literatuur: Joza Karas Music in Terezin, Beaufort Books, New York, ISBN 9-8253-0287-0.

Hans Wallin.

Nieuwe platen

1. "Pražky Vyběr", Panton 81 0826
2. Jiří MATYS "Muziek voor strijkers";
Jiří GEMROT "Sentence" voor 15 strijkers;
Zdeněk LUKÁŠ "Prelude en Rondo" voor
viool en strijkorkest; Michael KOCÁB
"Slavnosti porozumění" (Feest van
begrip").
Praags Kamerorkest o.l.v. Oldřich
VLČEK, Panton 81 0820

Een rockplaat en een klassieke plaat, met als gemeenschappelijke persoon de componist en rock-musicus Michael Kocáb (geboren 1957). In rock- en andere populaire muziek ben ik geen insider, maar de eerstgenoemde plaat (de naam van het ensemble betekent zoiets als "Praagse Selectie") maakt de indruk, dat we met in hun genre voortreffelijke musici te maken hebben. Het volume blijft binnen redelijke perken en soms doen zich interessante verbindingen van rock en moderne klassieke muziek voor, of minimal-music effecten, zoals bijvoorbeeld in het nummer "Pražákum je hej" - "Hoera voor de Pražák's", of dit op de leden van het beroemde Pražák-kwartet slaat weet ik niet, ik denk van niet.

Aardige instrumentale effecten bevatten ook het enigszins Zuidamerikaans aandoende Bangabasava, en de korte Tango Ropotamo. Jammer dat we de instrumentalisten weinig solistisch te horen krijgen, zoals bij soortgelijke andere ensembles (bijv. "Collegium Musicum" uit Bratislava, of het Weense "Vienna Art Orchestra") wel het geval is. Maar wellicht komt dat bij volgende LP's of CD's aan bod?

Op de tweede plaat, de "moderne klassieke" dus, is het stuk van Kocáb zeker het meest interessante; men kan zich nauwelijks voorstellen dat deze componist op zulke totaal verschillende gebieden bezig is, daarnaast nog filmmuziek schreef, medewerkte aan een voorstelling van de Laterna Magica (Odysseus), en aan andere audiovisuele projecten.

Alleen in de snelle delen van de compositie "Festival van begrip" (Begrip van de luisteraars voor de muziek? Of moet men de verschillende soorten ritmen als discussiërende personen denken, die elkaar toch begrijpen, zo goed zit alles in elkaar) hoort men wellicht of krijgt men het vermoeden, dat deze componist ook op andere gebieden dan de serieuze muziek actief is, vooral door de vele ostinate motieven.

Van de andere composities is het werk van Jiří Matys (geb. 1927) zeer dankbaar, het lyrische werk lijkt ook speelbaar voor gevorderde amateurorkesten, en heeft toch voldoende moeilijkheden om interessant voor studie te zijn. Het driedelige werk van Gemrot (ge. 1957) is veel moeilijker en dramatischer - de delen heten Proloog, Drama en Kontemplatie, de componist zegt de eeuwige zorgen van de mens over de strijd tussen goede en kwade krachten te willen weergeven, dit is natuurlijk in muziek minder goed te constateren dan bijvoorbeeld in literatuur, ik zou zeggen iedereen kan er in horen wat hij wil, ik

zou het een klein drama, maar dan met zuiver muzikale elementen, willen noemen.

Zdeněk Lukáš (geb. 1928) is behalve als componist vooral bekend geworden als koordirigent; met het koor "Česka Píseň" uit Plzeň trad hij zo'n 20 jaar geleden op bij het Internationaal Koorfestival in Scheveningen.

Het hier gespeelde Preludium en Rondo is in opdracht van de solist en dirigent Vlček geschreven, vertoont van alle werken op deze plaat de meeste invloed van folklóre en is daardoor zeer goed verstaanbaar, maar vertoont toch ook wel verrassingen.

Hans Wallin.

MUZIKALE NOTEN

Benefiet-concert ten bate van Burgerforum

De Stichting Democratische Tsjechen en Slowaken in Nederland organiseerde op 27 januari een benefiet-concert in het Odeon theater te Amsterdam. De baten van dit concert worden gebruikt om kopieer- en drukapparatuur aan te schaffen om o.a. de verkiezingen voor te bereiden.

Een aantal leden van het Koninklijk Concertgebouworkest en twee gitaristen traden belangeloos op. Het programma bestond uit drie delen: het Nieuw Amsterdams Kwartet met het Strijkkwartet in As en een Romance van A. Dvořák, de gitaristen Irving en Steidel met werken van Burghauser, Trukláš, Janáček en Rak en een gelegenheidensemble met violen, piano en zang met een aantal volksliederen uit Tsjechoslowakije.

Dat de muziek voortreffelijk werd vertolkt heeft ons niet te verbazen als we letten op de kwaliteit van de muzikanten. Verder zorgde de gevarieerdheid van de muziek voor een concert voor "elk wat wils".

De sfeervolle zaal van theater Odeon en de totaal uitverkochte bak maakten deze avond tot een onvergetelijke belevenis.

Voor bijdragen aan of informatie over de Stichting kan men bellen. Het telefoonnummer is 02508-3010.

Lee Thio.

Pensioenadviezen
Financieringen

Verzekeringen
Hypotheken

a s s u r a n t i ë n

Apeldoornselaan 72
2573 LN Den Haag
070 - 362 40 50

Ben v.d. Burg
privé: 070 - 345 93 52

Drs Martina Smit-Rihová
beëdigd vertaalster Tsjechisch en Duits

Postbus 3072
2300 DB Leiden

Tel.: (071) 211034

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

iedere dinsdag en zaterdag
naar P R A A G met C S A

- * met ČSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van ČSA
- * met ČSA snel transport van uw vracht door de lucht

Nadere inlichtingen:

Leidsestraat 4, 1017 PA AMSTERDAM
Tel. 020 - 224888 of 224889

HELP !

Van 23 februari t/m 3 maart is Bouralka uit Budweis in Nederland. De leden van dit blaasorkest worden bij gastgezinnen in Den Haag ondergebracht, echter wij moeten nog een plaatsje hebben voor 7 musici. Wanneer u één of meerdere personen kunt herbergen, geef dit dan onverwijld door aan Helena Nieboer, tel. 3295990. Bij voorbaat onze dank voor uw hulpvaardigheid!

H.G.B.

WAT HET OOG STREBELT

In Den Haag is nog tot 3 maart a.s. een Kalligrafische tentoonstelling te zien in het Rijksmuseum Meermanno Westreenianum, gevestigd aan de Prinsessegracht 30. Toegang gratis.

Tevens is er een kleine tentoonstelling te zien van werk van zes hedendaagse Tsjechoslowaakse exlibriskunstenaars en wel van Jana Kasalová, Eva Vlasáková, Marie Michaela Šechtlova, Hana Čápková, Josef Dudek en Zdenek Bugáň.

====*

In de Haagsche Courant van 27 januari troffen we onderstaand bericht aan. Daar we er van overtuigd zijn, dat deze expositie zeker de moeite waard is - in 1986 was er in de afdeling bouwkunde eveneens een Tsjechoslowaakse tentoonstelling - menen wij er goed aan te doen dit bericht volledig te plaatsen.

De afdeling Bouwkunde van de T.H., Berlageweg 1, Delft, is dagelijks geopend.

Nadere inlichtingen van 9.00 - 16.00 uur: tel. 015-782920.

Studenten verrukt over bezoek aan Tsjechoslowakije

Vooroordelen om zeep geholpen

Delft — „Al onze vooroordelen zijn om zeep geholpen. Geen grauwe massa en dat van die politiestaat viel ook best mee. De mensen waren alleen wat meer gesloten, maar dat zijn nuances”, meent Jan de Wit.

Hij is een van de 21 studenten van de faculteit bouwkunde van de Technische Universiteit Delft, die vorig jaar een bezoek brachten aan Tsjechoslowakije. Nog voor de omwentelingen in dat land deden de studenten een indruk op van de architectuur in Praag, Zuid-Bohemen en Moravië.

Nu hangt er in de hal van de universiteit een tentoonstelling met tekeningen van de studenten. Wat vooral opvalt zijn de grove kleurtekeningen, zonder fijne details. Wie ze echter goed bekijkt ziet dat deze schetsen zijn gemaakt in Delft, Rotterdam en Amsterdam, ondertekend met

een Tsjechische naam. De Tsjechen brachten een tegenbezoek aan ons land. Ook zij kwamen een week snuffelen in de architectuur van een ander land, een andere cultuur.

En waar Nederlandse studenten door het tellen van stenen en het nemen van grote passen precies de maten van alles willen weten, maken de Tsjechen razendsnel veelkleurige schetsen. „Ze waren heel terughoudend en verlegen in de omgang. Maar oh wee als ze een potlood in hun handen kregen, dan kwam hun hele expressie eruit”, zegt de 22-jarige De Wit.

Pittoresk

De studenten uit Praag hadden vooral pittoreske plaatsen op het programma gezet voor de Delftenaren. Pierre Jennen (22): „In Bohemen waren vooral veel dorpjes in de barok-stijl. Daar aan kan je zien hoe dicht dat gebied nog bij Wenen ligt. Het is duidelijk beïnvloed door de ooit

heersende Oostenrijkse cultuur”. Jan de Wit voegt hieraan toe: „En die huizen daar, net suikertaarten. Onvoorstelbaar, één groot decor”.

Het moet een grote botsing van culturen zijn geweest, over en weer. De studenten uit Delft sliepen in 'landhuizen en kastelen', terwijl de Tsjechen de nachten doorbrachten in 'een oud boerderijtje en de sleep-inn in Amsterdam'. Maar dat had alles te maken met de, voor de Nederlanders gunstige, wisselkoersen.

„De Tsjechen rekenden alles om. De toegangsprijs voor het Rijksmuseum in Amsterdam bleek voor hen een bedrag, waar ze thuis een maand van moeten leven”, zegt De Wit.

Benadering

Voor de Nederlanders was de reis een succes. Ze hebben een andere benadering gezien van hun vak. Jennen: „Ik denk dat het voor veel mensen een aanzet

is geweest om anders te gaan tekenen”.

Ook lijkt het voor de Tsjechen een leerzame reis geweest. „Vooral de zee sprak ze aan. Ze hadden nog nooit zo'n groot stuk open water gezien. De onmetelijke horizon gaf ze een enorm gevoel van vrijheid”.

De studenten hebben leuke contacten opgedaan. Een correspondentie tussen Nederland en Tsjechoslowakije heeft nog steeds plaats, zodat de ontwikkelingen op de voet worden gevolgd. „We hebben een brief gehad van een jongen, die schreef dat de mensen sedert de omwentelingen een stuk vrolijker lijken”.

De twee Delftse studenten zijn vastbesloten: „Wij zijn zeer enthousiast, en de Tsjechen ook. Dit was de eerste keer dat een bezoek aan dat land plaats had en het gaat vaker gebeuren. Waarschijnlijk gaan we in juni al weer om te tekenen, maar ook om vakantie te vieren”.

FILATELIE

De ontwikkelingen in Oost-Europa zijn ook van invloed op de uitgiftepolitiek van deze landen. Dit blijkt uit de uitgifte van Tsjechoslowakije.

Op 9 januari verscheen er een postzegel van 50 heller met een afbeelding van de nieuwe president Vaclav Havel.

De Tsjechoslowaakse post zorgde bovendien voor een aanvulling van een pas nieuw uitgebrachte serie welke op 9 januari is verschenen van enkele beroemdheden.

De serie bestond uit 5 verschillende waarden: 50 h., 1 Kčs, 2 Kčs, 3 Kčs en 10 Kčs. Aan deze serie is nu een zegel van 50 heller toegevoegd. Daarop zien we het portret van de eerste president van Tsjechoslowakije, Tomas Masaryk.

De afgebeelde zegels zijn:

50 heller	Tomas Masaryk (1918-1935)
50 heller	Karel Čapek (1890-1938)
1 Kčs	V.I. Lenin (1870-1924)
2 Kčs	Emile Zola (1840-1902)
3 Kčs	Jaroslav Heyrovský (1890-1967)
10 Kčs	Bohuslav Martinů (1890-1959)

Graveurs: 50 h en Kčs 3 is Miloš Ondraček, de 1 en 2 Kčs: Martin Činovsky, die van 10 Kčs Josef Herdík.

Ontwerper van de serie is Albín Brunovský. Van deze serie zijn tevens 4 FDC's verkrijgbaar.

Joop Nieboer.

ONZE BOEKENPLANK

Lenka Reinerová: "Die Premiere. Erinnerungen an einen denkwürdigen Theaterabend und andere Begebenheiten".

Aufbau Verlag, Berlin 1989. ISBN 3-351-01180-6.

Toen ik dit boek kocht, vroeg ik me af, waarvan ik toch de naam van deze schrijfster kende. Al lezende kwam ik erachter. Daarover straks.

Deze Duits-schrijvende auteur in Praag, de laatste nog levende op dit gebied, beschrijft hier de theaterpremière van een stuk van Sartre in 1963 te Praag; ze vertelt hoe ze daar in het theater verschillende persoonlijkheden ontmoet, die herinneringen van vroeger in haar wakker roepen; op deze wijze vertelt ze haar zeer indrukwekkende dramatische levensgeschiedenis.

Haar geboortedatum noemt ze niet precies; wel dat het in de eerste wereldoorlog viel, ze moet dus ruim 70 jaar zijn.

Al in de dertiger jaren, toen ze op het gymnasium ging, werd zij communiste, omdat ze de armoede van de werklozen in de crisisjaren niet kon aanzien, en het gevaar van het fascisme onderkende, waartegen een dam moest worden opgeworpen. Ze vertelt over haar zeer gevaarlijke tochten naar het Sudeten-gebied, waar ze sprak op bijeenkomsten, en Duitse vluchtelingen over de grens hielp, over haar werk op een krantenredactie en als theaterregisseuse waar ze met kinderen werkte.

Tal van persoonlijkheden ontmoette zij in haar Praagse jeugd: de schilder John Haertfield met zijn antifascistische fotomontages, de componist Hans Eisler, de schrijvers Franz Weiskopf, Ludwig Reun, Louis Fürnberg; de orkest-dirigent Hans Walter Süsskind was een klasgenoot.

Al deze mensen moesten uiteraard, evenals zijzelf, vluchten in 1939; Reinerová komt eerst in Frankrijk terecht, wordt daar bij het uitbreken van de oorlog geïnterneerd; weet te vluchten, komt in Marokko terecht, schrijft met grote bewondering over de mensen die haar helpen (vaak geëmigreerde Tsjechen of gewezen strijders in de Spaanse burgeroorlog), terwijl zij zelf alles in het werk stelt om anderen, lotgenoten, te helpen met het zenden van voedsel en kleding.

Uiteindelijk belandt zij in Mexico. Vaak schrijft ze over vrienden die zij verloor, in de concentratiekampen, een enkeling verdween in de dertiger jaren spoorloos in Rusland, na daarheen gevlucht te zijn....

Na de oorlog in Tsjechoslowakije teruggekeerd, werd zij aangesteld bij de Duits-talige uitzendingen van Radio Praag. Toen wist ik óók, hoe ik haar kende: In de bewogen zomer van 1968 luisterde ik vaak naar deze uitzendingen die steeds eindigden met "Jetzt spricht die Autorin Lenka Reinerová". Nog weet ik, hoe ze een beroep deed op collega's in de DDR meer begrip te tonen voor de toenmalige hervormingsbeweging in de Č.S.S.R., waarbij ze deze Duitse collega's herinnerde aan de gemeenschappelijke jaren van ballingschap in de oorlogsjaren, waarvan zij hen persoonlijk kende.

Of Reinerová na 1968 nog bij de radio is gebleven, weet ik helaas niet. Over deze periode schrijft zij niet en ik kan het mij niet meer herinneren hoelang ik haar stem nog hoorde.

Wel schrijft ze over de arrestatiegolf, die in 1951/52 over Tsjechoslowakije woedde en diverse hooggeplaatste functionarissen trof (o.a. zat de voormalige president Husák enige tijd gevangen op beschuldiging van Slowaaks nationalisme). Reinerová zelf werd ook aangeklaagd, maar een goede vriend, die zelf ter dood werd veroordeeld, wist haar onschuld te bewijzen. Ondanks deze bittere teleurstellingen bleef ze overtuigd communiste en uiteraard antifasciste. Haar relaas is eigenlijk een stuk Tsjechische geschiedenis in vogelvlucht; ze is een zeer dappere vrouw geweest, steeds bereid om voor verbeteringen in haar land en de wereld zich in te zetten, zonder ongeduldig meteen resultaten te moeten zien.

Het enige bezwaar dat ik zou willen maken is, dat het boek soms wel wat snel in de tijd heen en weer springt, waardoor het niet altijd makkelijk is te volgen over welke periode zij spreekt.

Hans Wallin.

SINDS 12 JAAR BEËDIGDE VERTALINGEN
TSJECHISCH, SLOWAAKS, NEDERLANDS V.V.
OOK RUSSISCH EN DUIJS
(DOKUMENTEN, FOLDERS E.D.):

HANNA J. TEBRA-VAŠÁKOVÁ
KORIANDER 11

8252 CL DRONTEN

TEL. 03210-17932

FAX 03210-14808

H.A.J. SCHOUTEN & ZOON B.V.
TASMANSTRAAT 131-135 2518 VM DEN HAAG
TELEFOON 070-454202

IMPORTEUR VAN WERELDMERKEN BIER, WIJN
EN GEDISTILLEERD UIT FRANKRIJK, CYPRUS,
DUITSLAND, TSJECHOSLOWAKIJE EN HONGARIJE.

WIJ LEVEREN DOOR GEHEEL NEDERLAND, VRAAG NAAR DE MOGELIJKHEDEN
BIER, WIJN EN GEDISTILLEERD UIT TSJECHOSLOWAKIJE:

PILSNER URQUELL PILS en **BUDWEISER BUDVAR PILS** behorend tot de
hoogste kwaliteit pils ter wereld !

FRANKOVKA: Een donkere, robijnrode wijn met een vol bouquet.

KLASTORNÉ: Een zachte, volle diep-rode wijn met een harmonieus
en vol bouquet.

NITRIANSKE KNIEZA: Een zachte, rode wijn met een klein zoetje.

RIZLING VLASSKÝ: Een heerlijk droge, witte wijn, gemaakt van de
Rieslingdruif.

RULANDSKÉ: Een zacht-droge witte wijn met een mild aroma.

RÝNSKY RIZLING: Een droge witte wijn met een heerlijk fruitige
geur, gemaakt van de Rieslingdruif.

TRAMIN: Een droge, witte wijn met een kruidige en volle smaak.

PEZINSKÉ ZÁMOCKÉ: Witte wijn met een uitgesproken mild karakter.

SVĚTOPETERSKÝ RIZLING: Een zachte, witte wijn met een volle geur.

LIMBAŠSKÝ SILVÁN: Een zachte, witte wijn met harmonische smaak.

NITRIANSKE KNIEZA: Een witte wijn met het zoetgehalte van een
Spätlese, een mild aroma en een harmonische smaak.

MÉTHODE CHAMPENOISE:

HUBERT SUCHÉ (DROOG): Een frisse wijn met een langdurige fijne
moussering en een goede balans tussen zijn zuren.

HUBERT POLOSLADKÉ (HALF-DROOG): Een lichtzoete witte wijn met
een langdurige fijne moussering.

HUBERT RUZOVÉ (ROSÉ): Een fruitige wijn met een prettig en aan-
genaam aroma en een langdurige fijne moussering.

HUBERT CERVENÉ (ROOD): Een lichtzoete wijn met een krachtig
karakter, een volle aromatische afdrank en een fijne moussering.

VINEA: Sprankelende niet-alcoholische drank, gemaakt van een
natuurlijke menging van diverse druiverassen.

JAN BECHER (BECHEROVKA): Een specialiteit uit Tsjechoslowakije
met een gewaagde kruidige smaak. Becherovka is een weldaad voor
de maag, het is zowel een geweldig aperitief als een geweldig
digestief, met andere woorden zeer spijsvertering bevorderend.

Ron Flamand

R. L. FLAMAND

*reparatie, en inbedrijfstellen
van metaalbewerkingsmachines*

Leeuwebek 7
1273 VD Huizen
tel. 02152-50338